

GŁOS KATOLICKI

TYGODNIK WYCHODŹSTWA

3 (865)

NIEDZIELA 15 STYCZNIA 1978

ROK XX

NA ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU

Dzień 1 Nowego Roku wyznaczony jest — jak nam wiadomo — na modły o pokój świata. Podajemy parę myśli na temat pokoju, z przemówienia Ojca św. :

„Duszą prawdziwego pokoju jest miłość... Dla nas, wierzących, źródłem tej cnoty jest miłość Boga, a realizuje się w miłości bliźniego... Ona prowadzi do pojednania, jest twórczym aktem w tkaninie stosunków międzyludzkich; pokonuje spory, zazdrości, nieżyczliwości, długoletnie i nowo powstające nieprzyjaźnie, ...eliminuje hypokryzję, niepewność i egoizm. — Jest sercem pokoju. Wprowadza nowy rodzaj nauki, dokonywującej zupełną rewizję stosunków wzajemnego zbliżenia. Chrześcijańska miłość nade wszystko wyrwa z głębin serca zatruć korzenie mściwości, „rozprawienia się”, opartego na zgubnych zasadach „oko za oko, ząb za ząb” — z czego rodzi się niekończący się łańcuch „prawnych” opresji i zniszczeń. Miłość jest zwycięska, bo tak nas naucza sam Chrystus Pan, który nakazał nam modlić się w „Ojczyźnie” : „Odpuść nam nasze winy, jako i my

odpuszczamy naszym winowajcom”. **Pojednawcza miłość nie jest wcale słabością lub tchórzostwem.** Przeciwnie, wymaga ona serca szlachetnego, mocnego, zdolnego zaprzeczyć się samego siebie nawet do bohaterstwa. Wzywa ona do pokonania raczej samego siebie niż wroga. Może czasami wydawać się brakiem poczucia honoru, jak owo ewangeliczne „nastaw mu drugi policzek” (Łk 6,29). Lecz nigdy nie będzie zniewagą należnej sprawiedliwości lub rezygnacją z prawa biednego. — W rzeczywistości pojednawcza miłość będzie mądrą i cierpliwą drogą do pokoju, zrodzoną w życzliwości ludzkiej, pragnącej żyć w duchu braterstwa, a czerpiącej moc z przykładu Chrystusa Pana. — **On jest naszym Pokojem”** (Ef. 2,14).

Fundament wspólnot chrześcijańskich :

Jest nim chrzest (w imię Trójcy Przenajśw.), mocą którego wszyscy ochczeni wszczępieni są w Chrystusa i stanowią wspólnotę chrześcijańską. Chrzest wyciska niezatarte znamię, pieczęć Ducha Świętego, i włącza ochrzczonych w Ciało Mistyczne Chry-

tusa, o którym mówi św. Paweł Ap. : „Jedno jest ciało i jeden jest Duch, jakim też zostaliście wezwani w jednej nadziei wezwania waszego. Jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest” (Ef. 4,5).

Rozłam między chrześcijanami i troska o zjednoczenie :

Przez chrzest każdemu została wszczępiena łaska wiary, która jednak może być osłabiona — jak władza chodzenia u dotkniętego paraliżem. Takim paraliżem w ciągu wieków były herezje i schyzmy, które, choć nie zatarty znamienia chrztu, jednak podsięły jakoby nerw wzrokowy, tak iż spowodowały odszczepieństwa od głównego pnia Kościoła św. (schyzmatycy, nie uznający Namiestnika Chrystusa na ziemi Głową Kościoła), i protestanci (różne sekty, nie tylko odłączonych od Kościoła, ale i nie uznających wszystkich artykułów wiary katolickiej podawanej przez Kościół rzymski, jedyny Nauczyciel wyznaczony przez Chrystusa dla wszystkich w Niego wierzących.

Aby modlitwą upraszali łaskę jedności :

Nie bez zrzędzenia Opatrzności Bożej już od 100 lat zaznacza się między niemal wszystkimi odłamami chrześcijańskimi ruch ekumeniczny, zmierzający do uzgodnienia nauki wiary świętej. Ruch ten spotęgował się wprowadzeniem wspólnych modłów szczególnie w czasie tzw. OKTAWY MODŁÓW o JEDNOŚĆ, która przypada w dniach od 18 do 25 stycznia, to jest przed pamiątką nawrócenia św. Pawła Apost. Tylko bowiem modlitwą można uprosić tę jedność, która wymaga wiele światła i dobrej a uległej woli przyjęcia nie tylko jednej nauki wiary św., ale i jednych rządów Kościoła Chrystusowego, „aby nastała jedna owczarnia i jeden Pasterz”, Namiestnik Chrystusa na ziemi, tj. następca św. Piotra w rządzeniu Kościołem.

Przygotowanie młodzieży katolickiej do życia małżeńskiego i rodzinnego

Płock, 25 października (KD 65-77).

„Słowo” to w kościołach diecezji płockiej zostało odczytane w niedzielę 2 października.

Łaska Boża i natura ludzka kierują większość młodych ludzi obojga płci na drogę życia małżeńskiego i rodzinnego. Katolicy obowiązani są zawierać małżeństwa w kościele. Sakramentalny charakter małżeństwa katolickiego, jego świętość, jedność i nierozzerwalność oraz znaczenie społeczne tej najważniejszej „wspólnoty życia i miłości” dla rozszerzania rodzaju ludzkiego i rozwoju biologicznego poszczególnych narodów, dla tworzenia szczęścia doczesnego i wiecznego człowieka i społeczności oraz do pomnażania wszelkiego dobra osobistego i wspólnego małżonków, zakładają nie tylko potrzebę, lecz i obowiązek troszczenia się o **należyte przygotowanie**, zwłaszcza młodzieży, do chrześcijańskiego życia w małżeństwie i rodzinie.

Powszechnie uznawaną rzeczą jest, że rodzina stanowi tę podstawową i niezastąpioną wspólnotę, w której powstają i rozwijają się dwie wielkie wartości: **życie i miłość**, i że to ona wywiera zasadniczy wpływ na kształtowanie dojrzałego charakteru i osobowości człowieka oraz na prawidłowy rozwój życia społecznego.

Kościół mając na względzie te racje zawsze zajmował się przygotowaniem swoich wiernych, a zwłaszcza młodzieży do życia małżeńskiego i rodzinnego, lecz dziś ta sprawa stała się dla niego przedmiotem **szczegółowej uwagi i troski**.

Wpłynął na to duży kryzys, jaki przeżywa współcześnie instytucja małżeństwa i rodziny w ogólnym kryzysie wielu przejawów życia dotyczących zwłaszcza jego form strukturalnych.

Młody człowiek — również katolik — poświęca dziś przygotowaniu do zawodu kilka czy kilkanaście nawet lat nauki w szkołach, fabrykach, zakładach pracy, natomiast do małżeństwa często przystępuje bez głębszego zastanowienia i właściwego przygotowania zdając się jedynie na spontaniczność samej natury, choć wiadomo, że cele i zadania rodzinne są ważniejsze i bardziej decydujące o życiu ludzkim, niż nawet wybór odpowiedniego zawodu.

Nasilająca się stale laicyzacja ży-

cia, podważanie prawd wiary i zasad moralnych chrześcijaństwa, położenie punktu ciężkości na wartości społeczno-ekonomiczne i materialno-bytowe, lansowanie konsumpcyjnego i rozrywkowego stylu życia, wytwarzają u wielu ludzi, a zwłaszcza u młodzieży, wypaczony pogląd na małżeństwo także chrześcijańskie, na jego trwałość i nierozzerwalność, na istotne funkcje biologiczno-społeczne i religijno-kościelne, które ono powinno spełniać.

Szerząca się swoboda seksualna przedmałżeńska i pozamałżeńska, niewierności małżeńskie, działania przeciwnie do życia nienarodzonych, zaniedbania rodziców w wychowaniu dzieci i młodzieży, wzrastająca liczba rozwodów cywilnych — to tylko niektóre przejawy ujemne nieodpowiedzialnego traktowania spraw małżeńskich i rodzinnych przez współczesnych. Nadto nie wszystko młodzież katolicka — z różnych przyczyn — kończy katechizację kościelną w pełnym wymiarze i na skutek tego brak jej wystarczającej wiedzy **religijno-etycznej** i odpowiedniej formacji duchowej w zakresie rozumienia i przeżywania spraw miłości, małżeństwa i rodziny. Kościół i Ojczyzna wiążą swoją przyszłość i dalszy rozkwit z prężnością i dojrzałością młodego pokolenia.

W tej sytuacji biskupi polscy kierując się rzeczywistą troską o dobro Kościoła i Narodu oraz prawdziwe szczęście małżeńskie i rodzinne młodego pokolenia wyszli mu naprzeciw z niezbędną pomocą.

Zgodnie z nauką Soboru Watykańskiego II i wskazaniami Papieskiej Komisji do Spraw Rodziny wydali już dwie Instrukcje dla duchowieństwa na

(Ciąg dalszy na str. 3)

RZECZY CIEKAWE

Największy cmentarz w Europie to OHLSDORFER cmentarz w Hamburgu — NRF. Cmentarz otoczony jest 17,5 kilometra ulic.

Największy cmentarz wojskowy znajduje się w Leningradzie gdzie spoczywa pół miliona żołnierzy poległych w latach 1941-42.

W Lommel (Belgia) znajduje się 38.960 żołnierzy.

Pierwszy globus świata znajduje się w Muzeum Narodowym w Norymbergi i liczy sobie 500 lat.

Twórcą jego jest Martin Behaim, który pierwszy nadał Ziemi kształt kuli.

Najstarszy dzwon został odkryty w roku 1849 przez anglika Austen Henry Layard (1817-1894) w babilońskim pałacu Nimrods. Za datę powstania tego dzwonu przyjęto datę rok 100 przed Nar. Chrystusa.

Najcięższy dzwon świata „Car Kolokol” znajduje się w Moskwie i nigdy nie... dzwonił.

Gdy w roku 1733 dzwon ulano i w roku 1735 chciano zawiesić w katedrze Iwana Wielkiego dzwon spadł i kawał metalu się odłamał. Od 1836 r. można ten dzwon oglądać na Kremlu. Waży 196 ton, ma wysokość 5,8 metra i średnicę 6,9 metra.

Najcięższy dzwon świata w uzyciu waży tylko 25 ton. Znajduje się w Kolońskiej Katedrze.

Największą bryłę złota znaleziono w Nowej Południowej Walii (N.S.W.) w Australii.

Bryła ta dała 200 kg czystego złota.

Drugą co do wielkości znaleziono również w Australii w Stanie Victoria — i dała tylko 70 kg złota.

Polak Paweł Strzelecki odkrył w Australii złoto.

Prymitywne poszukiwania złota w Południowej Australii pozostawiły hałdy jakie można zobaczyć przy kopalniach węgla. Rząd australijski ma zamiar metodą chemiczną wyciągnąć z tych hałd... kilkaset ton złota.

Największym skąpcem świata okazała się kobieta.

(Dokończenie ze str. 2)

temat duszpasterskiego przygotowania wiernych do sakramentu małżeństwa i życia rodzinnego, w których szczegółowo przedstawili tę problematykę i zobowiązali duszpasterzy i katechetów, rodziców i wychowawców katolickich, a także samą młodzież do podjęcia konkretnej pracy na rzecz zdrowia biologicznego i moralnego, społecznego i religijnego małżeństwa i rodziny.

W ślad za tymi Instrukcjami ja, jako Wasz biskup i pasterz wydałem dnia 28 listopada 1976 r. specjalne zarządzenie dotyczące wprowadzenia przez duchowieństwo naszej diecezji katechizacji przedmałżeńskiej dla młodzieży szkolnej i pozaszkolnej oraz katechizacji przedślubnej dla narzeczonych w każdej parafii.

Głównym celem tej katechizacji przedmałżeńskiej i przedślubnej jest odpowiednie przygotowanie młodych chrześcijan do bardziej rozważnego, dojrzałego i odpowiedzialnego podejmowania ostatecznej decyzji na małżeństwo i do należytego wypełniania zadań małżeńskich i rodzinnych oraz stworzenie w ten sposób większej szansy i gwarancji na budowanie i zabezpieczanie prawdziwego szczęścia małżonków katolickich oraz dobra Kościoła i Ojczyzny.

W myśl tego zarządzenia wszystka młodzież szkolna i pozaszkolna, która ukończyła 17 rok życia, obowiązana jest przygotowywać się po chrześcijańsku do małżeństwa i życia rodzinnego bądź to w ramach normalnej, systematycznej, prowadzonej na poziomie szkoły średniej, katechizacji kościelnej, bądź też w ramach zajęć specjalnych zwanych rocznym kursem przedmałżeńskim, organizowanym każdego roku przez parafie liczące powyżej 3 tysiące osób, a co drugi rok — przez parafie liczące poniżej 3 tysiące dusz.

Wszystkie zaś pary małżeńskie mają obowiązek zgłaszać się do kancelarii w parafii narzeczonej na 3 miesiące przed terminem ślubu kościelnego, aby sporządzić protokół przedślubny, wypełnić inne zobowiązania wobec prawa kościelnego, pogłębić posiadaną wiedzę religijno-moralną, bądź uzupełnić ewentualne braki w swoim przygotowaniu do małżeństwa i życia rodzinnego przez udział w bezpośrednio katechizacji przedślubnej, gorliwsze spełnianie praktyk religijnych łącznie z odbyciem dwukrotnie spowiedzi oraz zwiększoną czujność modlitewną nad zachowaniem czystości przedmałżeńskiej.

W związku z tym zarządzeniem pragnę jeszcze raz mocno tutaj podkreślić, że solidne i pogłębione przysposobienie katolickiej młodzieży do życia małżeńskiego i rodzinnego należy uważać dzisiaj za sprawę pilną, niezwykle ważną i wprost konieczną, a całą pracę nad religijnym kształtowaniem małżeństwa i rodziny w parafii trzeba traktować jako stałą, zwyczajną i oczekiwana formę duszpasterstwa, na którą Kościół i Naród bardzo liczą.

Duszpasterzy i katechetów, rodziców i wychowawców katolickich, odpowiednio przygotowane osoby świeckie i wszystkich dorosłych diecezjan wzywam do współdziałania i współpracy w tej dziedzinie oraz usilnie proszę o wykazanie należytego zrozumienia i dobrej woli, wielkoduszości i szacunku dla wspólnego wysiłku, któremu niech Bóg błogosławi.

Was — Drodzy Młodzi Przyjaciele — gorąco zachęcam do licznego systematycznego i chętnego korzystania z katechizacji przedmałżeńskiej i przedślubnej, organizowanej przez waszych duszpasterzy i katechetów w parafiach szkoły, do której uczęszczacie, bądź w parafiach rodzinnych, w których mieszkacie.

Wszystkim dobrym poczynaniom, które będą czyniły bardziej owocnym religijne przygotowanie młodego pokolenia naszej diecezji do szlachetnego i szczęśliwego życia w sakramentalnych związkach małżeńskich i chrześcijańskich rodzinach, z serca błogosławie.

Płock — 1977 r.

Bogdan, biskup płocki

BP 44-77-1043

KALENDARZ

Kalendarz Kościelny :

Imieniny obchodzą :

Marcel, Antoni, Mariusz, Agnieszka, Wincenty, Honorata, Rościślaw, Fabian, Sebastian.

Życiorysy Świętych :

10 stycznia, św. Sebastiana

Poniósł śmierć męczeńską na początku prześladowania Dioklecjana. Jego grób będący w Katakumbach przy drodze Appijskiej, był otoczony przez wiernych czcią od najdawniejszych czasów.

20 stycznia, św. Fabiana

Został wybrany biskupem Kościoła Rzymskiego w 236 r., w 250 zaś roku poniósł śmierć męczeńską na początku prześladowania Decjusza, jak o tym zaświadcza św. Cyprian i został pochowany na cmentarzu Kaliksta.

21 stycznia, św. Agnieszki

W drugiej połowie III w. albo na początku IV w. poniosła śmierć męczeńską w Rzymie. Papież Damazy ułożył napis na jej grobie. Wielu Ojców Kościoła za św. Ambrożym wysławiało ją jako wzór dziewic chrześcijańskich.

22 stycznia, św. Wincentego

Wincenty diakon Kościoła w Saragossie, za prześladowania Dioklecjana został poddany okrutnym torturom i umęczony w Walencji. Kult jego natchnień rozszerzył się w Kościele.

Kalendarz historyczny :

1770 — Urodził się Adam Czartoryski, mąż stanu, przywódca emigracji po powstaniu listopadowym.

1320 — Koronacja Władysława Łokietka.

1863 — Wybuch Powstanie Styczniowego.

Kalendarz uroczystości i spotkań :

— Opłatek i pośw. obrazu — Vichy.

— Wycieczka Polaków z Belgii do Ziemi Świętej od 4 do 16 kwietnia 1978 r.

— 29. 1. 1978 : Gwiazdka Związkowa KSMP. — Gwiazdka Okręgu Paryskiego.

Komunikat

ZE 161 KONFERENCJI PLENARNEJ EPISKOPATU POLSKI

(Dokończenie)

Biorąc pod uwagę trudną sytuację wielu rodzin powstałą na skutek niedostatecznego zaopatrzenia rynku w artykuły żywnościowe, Konferencja apeluje do odpowiedzialnych władz o wzmoczenie wysiłków zmierzających do lepszego zaopatrzenia rynku. Lepsza dystrybucja pewnych artykułów żywnościowych jest wręcz koniecznością życiową i podstawowym prawem pracujących obywateli.

6. Prymas Polski zaznajomił biskupów z treścią obrad 160 Konferencji Biskupów Ordynariuszy, która odbyła się w Rzymie z okazji wizyty naszych pasterzy u Ojca świętego, jak również z treścią obrad Rady Głównej, która swe posiedzenie odbyła również w Rzymie w dniach 11 i 13 listopada br.

7. Sekretarz Episkopatu złożył Konferencji sprawozdanie z rozmów prowadzonych z przedstawicielami władz państwowych w sprawach dotyczących regulowania wielu problemów z zakresu stosunków kościelno-państwowych. Biskupi wymienili spostrzeżenia, dotyczące sytuacji społeczno-moralnej w ich diecezjach.

Konferencja uznała, że z prawem wiernych do zaspokajania ich potrzeb duchowych jak również z właściwą atmosferą stosunków kościelno-państwowych jest wysoce niezgodne karanie księży i właścicieli lokali za przyjmowanie młodzieży odpowiadającej rekolekcje liturgiczne, tzw. oazy, i za odprawianie Mszy świętej w ich pomieszczeniach, zwłaszcza dla dzieci i dla osób, które ze względu na stan zdrowia lub wiek nie są w stanie udać się do kościoła, by korzystać z sakramentów świętych.

Konferencja wyraziła niezadowolenie wobec dotychczasowego stanowiska władz, że osoby duchowne i zakonne zatrudnione w instytucjach kościelnych na zasadzie umowy o pracę nie mogą nadal korzystać z ubezpieczeń społecznych. Długie na ten temat rozmowy Sekretarza Episkopatu z Władzami nie przyniosły dotąd rezultatów. Duchowni i osoby zakonne stanowią jedyną grupę w społeczeństwie polskim, która nie

może korzystać z ubezpieczeń społecznych.

8. Rozpatrując problemy młodzieży akademickiej, Konferencja przypomina, iż dawno już złożyła Władzom państwowym Memoriał w sprawie narzucania całej młodzieży organizacji o założeniach przeciwnych wyznawanemu przez większość światopoglądu chrześcijańskiego. Młodzież katolicka nie może być przez taką organizację reprezentowana. Powinna ona mieć możliwość posiadania stowarzyszeń odpowiadających jej przekonaniom.

Równocześnie Konferencja Episkopatu zwraca się do Duszpasterstwa Akademickiego z ojcowskim apelem o wyrabianie w młodzieży studiującej rzetelnej wiedzy religijnej i światopoglądowej, a także poczucia odpowiedzialności za Kościół, za kulturę narodową, za przyszłość naszej Ojczyzny. Poznanie zdrowych zasad moralności chrześcijańskiej dotyczącej nie tylko życia osobistego i rodzinnego, ale także życia społecznego i publicznego, jest prawem i obowiązkiem każdego człowieka, który ma świadomie przyczynić się do wspólnego dobra.

9. Delegację Episkopatu Polski na tegoroczny Eynod Biskupów w Rzymie, który poświęcony był katechizacji, tworzyli kard. Karol Wojtyła, biskup Jerzy Stroba, biskup Edward Materski, który na Synodzie pracował w miejsce nieobecnego Księdza Prymasa, oraz biskup Piotr Bednarczyk. Delegaci złożyli Konferencji sprawozdanie ze swej działalności na Synodzie. Dołączył się do tego głos biskupa Władysława Rubina — sekretarza generalnego Synodu Biskupów, który również brał udział w obecnej sesji Konferencji Episkopatu. Konferencja przyjęła z aprobatą te informacje, podkreślając podstawowe znaczenie katechizacji, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Stąd też Konferencja podkreśliła podstawowe znaczenie prawa do organizowania katechizacji tak mocno uwydatnionego przez Synod.

10. Od kilku lat powtarzają się próby urządzania zabaw dla młodzieży szkolnej w okresie Adwentu i Wielkiego Postu, dotyczy to szcze-

gólnie tzw. „stadiówek” dla młodzieży przygotowującej się do matury. Biskupi dostrzegają w tym jedną z okazji do osłabienia chrześcijańskiej postawy młodzieży i do niszczenia zdrowych tradycji religijnych i moralnych. Dlatego biskupi zwracają się do młodych, szczególnie maturzystek i maturzystów, aby nie brali udziału w imprezach i innych zabawach w okresie Adwentu i Wielkiego Postu. Biskupi apelują także do nauczycieli i wychowawców, by w duchu prawdziwego humanizmu szanowali wolność sumienia młodzieży i nie stwarzali sytuacji prowadzących do konfliktów sumienia i do niepokojów społecznych.

11. W dziedzinie liturgicznej Konferencja Plenarna podjęła dwie uchwały dotyczące wejścia w życie nowego rytuału pogrzebowego od dnia 1 listopada 1978 i nowego kalendarza liturgicznego od dnia 1 stycznia 1979.

12. Konferencja ponadto wysłuchała sprawozdań z prac Komisji Episkopatu do spraw Duszpasterstwa Ogólnego, Komisji Maryjnej, do spraw Wykonania Uchwał Soboru Watykańskiego II, do spraw Duszpasterstwa Rodzin, Ekumenizmu, Reformy Prawa Kanonicznego, Środków Społecznego Przekazu, Budowy Kościołów, Misji.

Na zakończenie obrad księża biskupi udzielili Ojczyźnie błogosławieństwa.

Imieniem Konferencji została wysłana depeza do Ojca św., z wyrazami wdzięczności za ojcowskie przyjęcie biskupów polskich na audiencji i życzenia na Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok Pański. Warszawa, dnia 16 grudnia 1977.

Za naszą i waszą wolność

Polacy kochają Francję i wielu z nich osiedliło się tutaj na stałe. Ale mimo, że znaleźli w tym kraju pracę i odpowiednie warunki do życia, jakich nigdy nie mieli we własnej Ojczyźnie, to tęsknota za opuszczonym krajem nigdy ich nie opuszcza. Marzeniem ich życia jest żyć we Francji, a umierać w Polsce.

...Polacy są na ogół idealistami i romantykami. Zdarza się często, że Polak dla pięknych oczu gotowy jest na wszelkie ofiary, a w kobiecie, która mu się podoba znajduje ideał swich marzeń i ucieleśnienie swoich aspiracji duchowych. Nic więc dziwnego, że rozmowę o miłości zaczyna od czułych spojrzeń i rzeźwonych wzdychań, a kończy na pocałunku. Francuz zaczyna odwrotnie. Pocałunek jest tylko wstępem „pour faire l'amour”. Słowa przeważnie nie mają żadnego znaczenia.

Obserwując t. zw. małżeństwa mieszane na emigracji, możemy wysnuć wniosek, że Polka wychodząc zamąż za Francuza jest na ogół panią domu i matką dla swoich dzieci. Gdy zaś chodzi o Polaka ożenionego z Francuzką, to sytuacja zmienia się o tyle, że Polak staje się idealnym mężem z tym, że wszystkie

Elektryczna lampa bezpieczeństwa dla kopalni, model z roku 1906.

znane cechy jego charakteru stapiają się w amalgamacie miłości i pracy.

...Jeśli dla młodego pokolenia zrodzonego we Francji Polska nie przedstawia się tak barwnie i żywo, jak przedstawiała się ich matkom i ojcom, to nie znaczy aby to pokolenie nie miało już więzi z polskością. Bywa, że taki Polak, którego zda się nic nie wiąże z tradycją ojców, odczuwa nagle w pewnej chwili szaloną tęsknotę za kapustą i kluskami, które mu kiedyś w dzieciństwie matka gotowała. Tej przyjemności nia da mu żadna Francuzka.

...Opinia Francuzów o Polakach jest ogólnie biorąc pochlebna i dodatnia. Polacy są narodem uczciwym i pracowitym. Choć przysłowie nasze głosi, że „Polak jest skory do bitki i wypitki”, to jednak wobec obcych potrafi pohamować te swoje popędy i zachować postawę człowieka dobrze wychowanego. Bywa czasem, że w chwili najwyższego uniesienia odwołuje się do pięści, podczas gdy Francuz zadawała się tylko krzykiem i wyzwiskami, ale to zdarza się już coraz rzadziej. W demokratycznym systemie rządów Polak i Francuz stają się naprawdę braćmi, szczególnie jeśli chodzi o obronę zdobywcy syndykalnych i poprawę bytu. Ponadto Francuzi uważają Polaków za dzielnych żołnierzy.

Różnica zdań, jaką się często słyszy, jeśli chodzi o naszą bohaterską postawę w dążeniu do odzyskania pełnej wolności i niepodległości narodowej, nie jest również kwestią dnia dzisiejszego. Wiadomym jest, że Polacy w obronie swej Ojczyzny idą odważnie do boju z wrogiem i umierają. To się nazywa bohaterstwem. Otóż zapatrują się na tę sprawę dwaj wybitni bajkopisarze :

Polak Jachowicz tak pisze :

„Lepiej ten robi, co bierze życie,
Niż ten, co wolność odbiera” — to znaczy, że lepiej jest umrzeć niż żyć w niewoli.

Francuz La Fontaine twierdzi inaczej :

„Plutôt souffrir que mourir.
C'est la devise des hommes” — co znaczy, że lepiej cierpieć niż umrzeć, oto zasada ludzka.

Kto więc ma słuszość ?

Słyszymy również takie wypowiedzi :

„Polak jest rozrzutny aż do marnotrawstwa, Francuz oszczędny aż do skąpstwa” — albo : „Polak wierzy w ideały i w Boga, Francuz w potęgę swego intelektu i w pieniądź”.

Oczywiście, wojna która zaciążyła nad światem, przeorała umysły i dotychczasowe poglądy. Pod wpływem zmiennych i często nieusprawiedliwionych wyników wojny w opinii emigracji polskiej we Francji zaczęły się zarysowywać nowe idee i metody postępowania. Jednak co pozostało niezmiennie, to braterski i pełen zaufania stosunek Polaków do Francuzów. Pod tym względem Francja stała się prawdziwą matką i drugą Ojczyzną.

10.

Rozległ się wystrzał : jeden, drugi, trzeci... Kopalnia zajęczała głuchym pomrukiem wsiąkającego grzmotu i sypnęła zwałami węgla i kamieni. Siny dym wypełnił wyrębownisko i zwolna, poomacku jak ślepieć powłóki się poprzez przekopu i ganki, aż do zapadłej sztolni, gdzie zginął bezpowrotnie.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Królowa Poetów

Sen Najświętszej Pani

*Kiedy Pani Najświętsza cicho spoczywała,
przedziwny sen Ją nawiedził :
Syn przechodzi koło Niej i znowu powraca,
na Matkę spogląda czule, jakby się biedził.
Śpisz, Mateńko, czy tylko zamknięte masz oczy ?
Synu, sen miałam proroczy.
Powiedz, o Matko Droga, coże Ci się śniło ?
Synaczku Najmilszy, strach mnie we śnie ogarnął,
porwie Ciebie jeszcze tej nocy okrutna zgraja,
już idą zbiry z latarnią !
Przybiją do krzyża ,smagać będą po głowie
biczem z końcami z ołowiu.
Pluciem znieważą Ci twarz, skatują nogami.
O, Matko moja, wierny Twój sen !
Kto go ujrzy, a potem opowie słowami
trzy razy w noc i w dzień trzy razy,
tego ogień i woda zgubić nie odważy
i po śmierci uniknie strącenia do piekła.
A gdziekolwiek by odtąd dola go zawlekła
i w jakiegokolwiek był stronie,
na trzy dni i trzy noce przed śmiercią się dowie,
że nadeszła godzina zgonu.*

„Sen Najświętszej Pani” — pieśń z poezji ludowej Bretończyków, znana od czasów średniowiecznych harfiarzy i bardów. Poemat zapożyczony został z antologii poezji bretońskiej — Les Brasiers des Ancêtres — (Zarzewie Przodków), ułożonej przez Loeiz Ar Floc’h. Wyd. 10-18, tom II 1977. Paryż.

W.P.

Marta Kalitowska

*Surowe, proste dostojęństwo linii
łączy się z barwą i w kontrastach żyje ;
a jeśli serce piękno ci odkryje,
myśl wzleci lekka w skrzydle z aluminium.
Nie szukaj, abys poznał czy zrozumiał
i tajemnicę niedostępną zglębił,
starczy, że serce śpiewa ci gołębnie,
abyś utonął w świętym pięknie umiał.
Oto ogarnia ciebie nagły zachwyt,
jak czar nieznannej i dalekiej mety,
co w jasność łączy obce dwie planety.
W słonecznym cieple strugi drżą eteru
i nie rozpoznasz zadziwiony, gdzieś ty,
czy już w wieczności, czy jeszcze i tu teraz !*

Marta Kalitowska, wybitna poetka
Wiersz wzięty ze zbioru p.t. „LIRYKI”. Paryż 1955 roku.

W.P.

Luis Gongora y Argote

Pastorałka

*Dzisiaj z łona dziewiczej jutrzeńki
upadł kwiat, biały goździk na siano.
Jakże dumne jest siano,
że w opiekę mu dano
jeden kwiat, biały goździk na
świecie.*

*Kiedy noc, najchłodniejsza wśród
nocy,
panowała w koronie z lodów,
głuchła ziemia w martym milczeniu.
W tym królestwie okrutnych
ciemności
dzisiaj z łona dziewiczej jutrzeńki
upadł kwiat, biały goździk na ziemię.
I pyszniło się siano,
że to jemu oddano
Boskie Dziecię w opiekę na świecie.*

*Kiedy Panna, jak piękna jutrenka,
kwiat zesłała na ziemskie padoły,
nieskalana była odwiecznie
i została jak wiosna w kwieciu.
Na wygnaniu Bieli Królewskiej
siano zawsze dochowa wierności.
Dzisiaj z łona dziewiczej jutrzeńki
upadł kwiat, biały goździk na ziemię.
I pyszniło się siano,
że to jemu oddano
Boskie Dziecię utulić na ziemi.*

*Przeciw śniegom, co ziemię okryły,
dostało siano honoru
Małe Dziecię, zesłane przez Boga,
ukołysać na lekkich ramionach,
na pościeli, okrytej płótnem,
pod baldachem ze skrzydeł
anielskich.
I pyszniło się siano,
że to jemu oddano
Boskie Dziecię przytulić na świecie.*

Luis GONGORA Y ARGOTE
(1561 — 1627)

Wybitny poeta, współczesnik Cervantesa, urodził się i umarł w Kordobie. Był twórcą w literaturze hiszpańskiej tak zwanego manieryzmu (gongoryzmu) : kwiecisty styl, afektacja, wyszukana tematyka. Napisał wiele poezji religijnych.

W. Gostomski „Historia Literatury Powszechnej” tom II. Warszawa 1898.

W.P.

Polskie szarytki w Turcji

Na terenie Turcji pracują cztery polskie zakonnice, szarytki. Trzy z nich pracują w szpitalu dla umysłowo chorych w Stambule, a jedna w szpitalu w Izmirze. Najdłużej pracowała w Tur-

cji siostra Katarzyna — 56 lat (ostatnio przeniesiona została do Paryża), siostra Stanisława — 20 lat, a siostra Felicja i Henryka są tam od kilku lat. W wolnym od pracy w szpitalach czasie biorą udział w uroczystościach polskich, pomagają w organizowaniu dorocznej pielgrzymki do sanktuarium Matki Bożej, które znajduje się przy kościele gruzińskim na Bomonti. Warto przypomnieć, iż od ponad 40 lat duszpasterzem Polonii w Turcji jest ks. dr Józef Romuald Filonowicz OFM Conv.

Nowi biskupi

Ojciec św. Paweł VI mianował ks. dr **Tadeusza Rybaka** biskupem pomocniczym arcybiskupa wrocławskiego **Henryka R. Gulbinowicza**.

Ordynariuszem diecezji opolskiej, która wchodzi w skład metropolii wrocławskiej, Papież Paweł VI mianował ks. doc. dr **Alfonsa Nossola**, pracownika naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Nowy rządca diecezji urodził się w 1932 roku w Brożcu (diecezja opolska), święcenia kapłańskie otrzymał w 1957 roku w katedrze opolskiej p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego. Bp A. Nossol jest następcą biskupa rezydencjalnego w Opolu bpa Franciszka Jopa, zmarłego we wrześniu 1976 roku.

Zebranie Rady Prymasowskiej Budowy Kościołów

W domu arcybiskupów warszawskich odbyło się jubileuszowe XXX Walne Zebranie Rady Prymasowskiej Budowy Kościołów. Uroczystą Mszę św. celebrował bp Jerzy Modzelewski, sufragan warszawski i przewodniczący Komisji Episkopatu do Spraw Budownictwa Sakralnego. Homilię wygłosił Prymas Polski Stefan kardynał Wyszyński na temat: „Mieszkanie Boga z ludźmi”. W toku obrad przedstawiono sprawozdania poszczególnych organów Rady za lata ubiegłe, nakreślono plan pracy na najbliższą przy-

szłość, zapoznano się z potrzebami budownictwa sakralnego na terenie Warszawy oraz przeprowadzono dyskusję nad niektórymi zagadnieniami z dziedziny architektury sakralnej. Instytucja Rady Prymasowskiej została powołana przed 30 laty dekretem prymasa Polski Augusta kard. Hłonda, jako społeczny organ doradczy arcybiskupa warszawskiego, w którym działają osoby duchowne i świeckie. Ostatnio Rada wydała kilka przewodników po zabytkowych kościołach Warszawy.

Święcenia kapłańskie kapucynów

Ordynariusz diecezji łomżyńskiej bp **Mikołaj Sasinowski** udzielił święceń kapłańskich dwu diakonom z zakonu OO. Kapucynów: o. **Eugeniuszowi Nowackiemu** i o. **Tadeuszowi Trojanowskiemu**. Obaj neoprezbiterzy ukończyli studia filozoficzno-teologiczne w Lublinie. W uroczystości wziął m. in. udział prowincjał o. **Pacyfik Dydycz** OFM Cap. z Warszawy, liczni współpracownicy zakonnicy, księża diecezjalni i rodziny kapłanów.

Salezjanie w Wenezueli

W Wenezueli pracuje 15 Salezjanów przybyłych z Polski. Rozrzuceni po całym kraju udzielają się niemal we wszystkich dziedzinach działalności, jakie Zgromadzenie podejmuje.

Dwaj najstarsi Salezjanie pracują od 50 lat: ks. Piotr Stolarz i ks. Ludwik Wojciech. Dopiero po 40 latach zjawili się w Wenezueli nowi misjonarze z Polski, otwierając drogę licznym następcom. Ks. Ryszard Urbański został mianowany kapelanem Polonii wenezuelskiej. Do pracy w kole-

giach ogólnokształcących został zaangażowany ks. Czesław Diadia. Administratorem kolegium w Caracas jest ks. Andrzej Smaruj. Dziesięć lat temu przybył do Wenezueli ks. Jan Parciak, ceniony matematyk, a następnie przybyli tu: ks. Wojciech Paszcenda, ks. Aleksander Bis.

Budowa nowych kościołów

W Poznaniu-Ratajach na Osiedlu Oświecenia bp **Tadeusz Etter** dokonał poświęcenia placu pod budowę nowej świątyni pod wezwaniem Nawiedzenia Matki Boskiej Częstochowskiej. Na placu budowy Sufragan poznański odprawił Mszę św. koncelebrowaną oraz wygłosił okolicznościowe kazanie. Bp T. Etter podziękował również władzom państwowym za lokalizację kościoła.

Jak podaje centrala „Apostolstwa Chorych” (Katowice, ul. Plebiscytowa 49), władze państwowe udzieliły zezwolenia na budowę nowego kościoła rzymsko-katolickiego w Katowicach na Osiedlu Tysiąclecia. Świątynia będzie wznoszona pod wezwaniem Matki Bożej Uzdrawienia Chorych.

Ofiary na „Tydzień Miłosierdzia”

Jankowicz Jan — Amiens (80), P. Woźniak Stefan — Petite-Synthe (59), Grobelny Józef — Avion (ń2), Koza Zofia — Barancourt (51), Valentin Wanda, Jankowska Stanisława — Noisy-le-Sec (93), Osika St., Koczan — Limours (91), Ks. Kan. Wawrzyńczak Jan — Grenoble (38), Kusiak Anna — Reims (51), Ks. Horzela Antoni — od Parafian z terenu Tucquegnieux (54), Przybylska Felicja 50, Iwanicz 40, Sobczak 20, Sztangert 20, Kasprzyk 20, Sroczyńska 20, Kaźmierczak 10, Wegner 10, Kałużna 10, Mróz 10, Zebrane przez p. Panek w miejscowości Trieux (53) — 250 F.

Razem 460,00 F.

S.S. Broda Agnieszka — Villecranes (94), Stopaj Wiktoria, Jeziorański Zofia, Ks. Skórczyński Stanisław OMI od Rodaków z terenu Parafii Polskiej — Troyes (10). — Składka w kościele 370 F, Bractwo Żywego Różańca 100, Stowarzyszenie Mężów Katolickich 100, Małeki Stanisław 510, p. Medete 100.

Razem 820,00 F.

Kaźmierczak — Masny (59), Colas Alina — Besançon (25), Jarema Julia, Kozłowski Stanisław, Olejniczak Ag. — Barlin (62), Bukowski Waclaw — Angers (39), Pasławski Jean — Suippes (51), Nawojka Wanda — Albi (81), Roszak Andrzej — La Machine (58), Błażejowski Antoni — Dieuze (57), Surowy Casimir — Troyes (10), Graczyk Urszula — Berlin (Niemcy), N.N. — Villers St-Paul (60), N.N., Aleksandrowicz Wiktoria — Bergerac (23), Ks. Prałat Stawecki Edmund — Amberg (Niemcy), M.I. — Montigny-en-Ostrevent (59), Cichy Teodor — Rouvroy (62), Woźniak Felicja — Tuluza (31), Rynikiewicz Franciszek, N.N. — Villers St-Paul (60), Chruślicki Franciszek, M. Franciszka — Villers St-Paul (60), O. Krzysztof Szymecki O.F.M. od Parafian z Montluçon (03), Lyso! Antonina, Dolata Antonina, Letka Pelagia, Boczek Eleonora, Juras Piotr z Vichy.

Razem 220,00 F. — i p. Majchrzak z Montluçon 100,00 F.

Bielak L. — Melun (77), Zając Maria — Hagondange (57), Banas Mathieu — Verneuil-en-Halatte (60), Mikołajek Rozalia — Guignicourt (02), Środowa Helena — Vermand (02), Bajerski Aolis — Carvin (62), Krasowski — Berck-Plage (62), Verory Natalia — Rouen (76), Skrobala Magdalena — Dourges (62), Ciapa — Fleurance (32), Ks. Krachulec Bole-

ślaw O.M.I. od Rodaków swej Parafii — Verquin (62).

Razem 360,00 F.

Goworek Jan, Musielak Pelagia — Montigny-en-Ostrevent (59), Tow. Polek — Montigny-en-Ostrevent (59), Maszczyk J. — Knutange (57), Nurkowski Anna — Le Raincy (93), Biełasik Stefan — Dechy (59), Wójcik J. — Nemours (77), Mikołajczyk Julia — Vertheuil (95), Szybowicz T. — Lens (62), Pochopień Wiktoria — Kremlin-Bicetre (94), Kapluszak Anna — St-Germain-en-Laye (78), Walczak Edwige, Maćkowiak Lucyna, Barańska — Guerigny (48), Szylar Zofia — Limoges (87), Związek Inwalidów Polskich, N.N. Valleroy (54), Pytlarczyk — St-Peray (07), Junko Stefania, Ks. Podhorodecki Roman C. Chr. — od Rodaków z terenu Parafii Polskiej — Aulnay-sous-Bois, Le Blanc-Mesnil, Sevran (93). — Zebrano w Aulnay : pp. Galent 20, Grzesiak 10, Sawruk 10, Pasierb 10, Idasiak 30, Chmura 10, Kuś 5, Cudo 10, Skowroński 10, Klimas 20, Michajliszyn 10, Mamdziak 10, Kowalewska 10, Pająk 10, Sobeczki 10, Olejnik 10, Rochowiak 10, Jakubas 30, Stefańska 30, Grudzień 10, Paturalski 10, Ślimak 10, Tworek Stanisław 10, Foczpaniak 10, Pawlus 20, Straoń H. 20, Piwowarczyk 10, Szkrabko 2, Tryjefaczka 10, Dudek 10, Cyszeliński 10, Komaniecka 10.

Razem z Alnay 407,00 F.

W Blanc-Mesnil : Bractwo Żywego Różańca 100, ogólna składka 355, Szpyrka 20, Limińska 40, Skórcy 30, Betka 20.

Razem 565,00 F.

W Sevran zebrano : p. Supińska 300, Korczykowska 200, p. Mańko od : Golonka 20, Mońko 20, Dmytrow Z. 20, Dolna 15, Becard 30, Koba 10, Stępień 20, Paprocka 30, p. Mojka — składka — 100, Ferbała 30, Płaczek 10, Bartos 10, Ludwikowska 10

Razem 830,00 F.

Całość z Parafii Aulnay : 1.802,00 F.

Administracja „Niepokalana” i „Głos Katolicki” od swoich Czytelników : p. Splawińska Maria — Ecrosville (77)

100 F

p. N.N. — Fallinghostel (Niemcy)

20 F

p. Boboła Maria — Angoulême (16)

50 F

p. Wiśniewska Helena 100 F

p. Jagło Antonina — Messy (77)

50 F

p. Rulka Anna — May-en-Multien (77)

50 F

p. Warchałowska — Ussy-sur-Marne

(77) 100 F

Ofiarodawcom „Bóg zapłać”.

Dalsze ofiary prosimy przesyłać na adres „Mission Catholique Polonaise” wpłacając na CCP 1 268-75 N. PARIS — 263-bis — rue Saint-Honoré — 75001 PARIS.

Msza św. w Vichy zapowiedzią oplatka...

W Vichy (Allier) gościł 6 listopada Ojciec Krzysztof Szymecki, Franciszkanin, Duszpasterz Polaków w Środkowej Francji, znany i ceniony organizator. Odprawił po polsku Mszę na intencję ofiar obu wojen. Z uwagi na obecność licznej gromady Francuzów należących do „Amicale Franco-Polonaise” w Vichy w podniosłym kazaniu zwrócił się nie tylko do Polaków, ale także w języku francuskim podkreślił braterstwo i przyjaźń polsko-francuską w czasie walk o wolność i niepodległość. Z Clermont-Ferrand przyjechali specjalnie do Vichy na ową uroczystość i na zebranie które się następnie odbyło na sali Sióstr Franciszkanek znani miejscowi działacze jak Państwo Grudowie i Dorożko, Mecenaz Bolesław Szpiega,

Prezes „Amicale Franco-Polonaise de Vichy, przedstawił program działalności oraz projekty na rok 1978.

Serdecznie powitał gości i Ojcu Krzysztofowi oraz Siostrom Franciszkanom podziękował za życzliwość. Z dużym zadowoleniem uczestnicy dowiedzieli się o decyzji urzędnika w Vichy — 29 stycznia 1978 r. tradycyjnego „Oplatka” w związku z poświęceniem Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w Domu Misjonarzy pod adresem 11, rue Mounin w Vichy. Już z góry Rodacy i ci wszyscy, którzy interesują się życiem Polonii we Francji powinni sobie zanotować ową datę 29 stycznia. W przyszłych komunikatach podane będą dokładniejsze dane dotyczące programu tej uroczystości.

Darmowa nauka języka francuskiego dla obwodu Auchel — Bruay — Béthune — Nœux

Odpowiadając na ogłoszone propozycje stowarzyszenia „Millenium” Marles-Calonne-Auchel, odpowiednia ilość osób zgłosiła chęć nauki języka francuskiego.

Donosimy dziś z zadowoleniem iż te DARMOWE KURSY rozpoczęły się w czwartek 5 stycznia 1978 roku, o godzinie 18-ej w Foyer Communal w Marles-les-Mines (naprzeciw dawnego wejścia do starego cmentarza na ulicy Jean-Jaurès).

Dalsze dni i godziny uzgodnione będą z uczestnikami.

Informujemy osoby niedawno przybyłe do Francji z Polski, lub innych krajów, iż mogą śmiało przybyć na

pierwszą lekcję, nawet te które się nie zapisały.

Kursy, całkowicie bezpłatne, udzielane są przez Profesora w ramach działalności „Instytutu ciągłej formacji” zagłębia Auchel-Bruay, którego siedzibą jest merostwo w Bruay-en-Artois a profesorem burmistrz p. Marcel WACHEUX.

Po bliższe informacje można pisać lub telefonować do pani DELFORGE, Hôtel de Ville — 62700 — BRUAY-EN-ARTOIS — Telefon 26.55.25.

Usilnie zachęcamy Rodaków z całej okolicy, do wykorzystania tak niecodziennej okazji.

Zarząd „Millenium”

USA

Aukcja dzieł polskiego rysownika

W Nowym Jorku odbyła się aukcja ponad 30 karykatur, szkiców i portretów zmarłego niedawno w Ameryce wybitnego polskiego karykaturzysty i rysownika okresu międzywojennego — Zdzisława Czermańskiego. Artysta urodził się w 1896 roku w Krakowie, pierwszą wystawę miał w Zakopanem. W latach dwudziestych studiował w Paryżu pod kierunkiem Ferdynanda Legera. W 1931 roku Czermański został zaproszony do USA przez miesięcznik „Fortune” (tematem jego prac były amerykańskie miasta; z tego okresu pochodzą także portrety polityków i gwiazd filmowych, m. in. Marleny Dietrich, Claudette Colbert, Frederica Marcha). W 1934 roku artysta powrócił do Polski, lecz po wybuchu wojny, w 1941 roku wyjechał ponownie do USA.

Czermański miał wiele wystaw w Europie i w Stanach Zjednoczonych, na przykład w nowojorskim Museum of Modern Art. Jego karykatury i rysunki ukazywały się przez lata w pismach paryskich, londyńskich i amerykańskich („Collier's”, „Look”, „Life”, „Time”, „Esquire”). Pośmiertna aukcja obejmowała m. in. portrety Rubinsteina, Casals, Hemingwaya, Malraux, Kennedy'ego.

Pelplin, dnia 10 października 1977 r.

25-lecie śmierci ks. infułata Franciszka Sawickiego

Pelplin, 25 października (KD 25. 77.). W uroczystość Matki Boskiej Różańcowej 7 października 1952 r. zmarł w Pelplinie wielki filozof i teolog ks. prof. Franciszek Sawicki, autor dzieł wydawanych zarówno w języku polskim jak i niemieckim, wychowawca i nauczyciel wielu pokoleń duchowieństwa diecezji chełmińskiej. Mimo licznych propozycji ze strony uniwersytetów zarówno zachodnich jak i polskich był wierny Pelplinowi do końca.

W 25 rocznicę śmierci odbyła się w bazylice katedralnej w Pelplinie Msza św. pod przewodnictwem dziekana Kapituły Katedralnej ks. inf. Romana Górskiego z udziałem profeso-

rów Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie. Kazanie w czasie Mszy św. wygłosił ks. dr Franciszek Znaniński, profesor filozofii w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie, następca wielkiego uczonego i krzewiciel jego idei, ukazując bogatą sylwetkę i ogromny dorobek naukowy.

BP 44 - 77 - 1040

Ofiary na Miesiąc Inwalidy

Z gorącym podziękowaniem potwierdzamy następny z kolei odbiór ofiar pieniężnych, nadesłanych przez naszych Przyjaciół, tytułem pomocy dla inwalidów wojennych i wdów, znajdujących się w ciężkiej sytuacji materialnej i zdrowotnej.

Związek Rezerwistów i b. Wojskowych Koło w Lens 100 F nadesłali Cichy, prezes, Konięcko, sekr. M. Hebda, nadesłał, Sobczak 40 F, W. Piwowarczyk 20 F, Związek Rezerwistów i b. Wojskowych koło Nancy 200 F, Związek Rezerw. i b. Wojskowych Koło Aubry wpłacili następujący członkowie: C. Sapiski, A. Mroczek, pani S. Krawczak, L. Szafinski, S. Kaźmierczak, F. Bakowski, L. Hendrysiak, po 10 F, Al. Kaduszkiewicz 60 F i J.K. 100 F — z kasy Koła 50 F, razem 280 F. Na-

desłał i zebrał I. Kaczmarek, Prezes. Państwo L. Wawrzyniak nad. za pośrednictwem „Narodowca” 30 F, pani Supinska 100 F, S.P.K. Grenoble, nadesłał prezes Majeranowski 100 F.

Dalszą pomoc prosimy uprzejmie przesyłać na konto pocztowe naszego Związku — CCP Nr 7913-93 — PARIS — Union des Mutilés de Guerre Polonais en France — 15, rue Saint-Gilles — PARIS 3, lub czekiem bankowym, ewent. przekazem pocztowym na nazwę Związku (po francusku) z zaznaczeniem na „M.I.”.

Po zamknięciu „M.I.” podamy wynik zebranej sumy wraz z zestawieniem udzielonej zapomogi.

Zarząd P.Z.I.W. we Francji
Komisja Rewizyjna

RADIO WATYKAŃSKIE

Nadaje codziennie : na wszystkich falach MSZĘ ŚW. o godz. 7,30 i RÓŻANIEC o godz. 20,45.

Audycje w języku polskim na falach :

o godz. 13.15 — KR. 41 m 31 m 25 m.

o godz. 16,15 SR. 196 m, KR 49 m.

o godz. 20.15 — SR. 196 m, KR. 49 m 41 m 31 m.

USA:

Wyróżnienie Edwarda Piszka

Filadelfia. — Federalny zarząd parków i zabytków historycznych wyróżnił Edwarda J. Piszka, prezesa Towarzystwa im. Kopernika, dobrze znanego w Filadelfii przemysłowca, na półoficjalnej uroczystości, która odbyła się w Filadelfii z okazji odsłonięcia pamiątkowej płyty, wmontowanej w trotuar, przed wejściem do Domu Kościuszki. Ufundował tę płytę właśnie Piszek. Napis na tablicy brzmi: „Tadeusz Kościuszko. Pamiątka narodowa. Posesję tę ufundował obywatelom St. Zj. Edward J. Piszek, Filadelfia, Pensylwania”. Hobart C. Ca-wood, dyrektor Narodowego Historycznego Parku Niepodległości powiedział, że „budynku tego już by nie było, gdyby nie hojność p. Piszka”.

Edward J. Piszek jest właścicielem słynnej na całą Amerykę fabryki konserw rybnych — „Mrs Paul's Kitchen”.

Pamiątka historyczna — kolonial-

ny domek, w którym Tadeusz Kościuszko mieszkał w 1797 r. znajdujący się na rogu ulic Pine i Trzeciej został odrestaurowany i urządzony tak, jak w okresie, kiedy mieszkał w nim Kościuszko.

Dom Kościuszki przypomina Amerykanom udział polskiego generała i inżyniera w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

RFN:

Zgon Michała Gamarnikowa

W Monachium zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 57 lat Michał Gamarnikow, ekonomista, pisarz i dziennikarz, długoletni redaktor — a os-

tatnio wicedyrektor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa.

W czasie wojny Gamarnikow był więźniem sowieckich łagrów, a następnie żołnierzem 2 Polskiego Korpusu, z którym pod wodzą gen. Andersa odbył kampanię włoską, biorąc udział w bitwie o Monte - Cassino i zdobywając Krzyż Virtuti Militari. Po wojnie Gamarnikow ukończył studia ekonomiczne na uniwersytetach w Glasgowie i w Londynie. Był autorem licznych prac w gospodarce w krajach wschodniej Europy. Bywał często w Stanach Zjednoczonych, będąc członkiem Instytutu Badania Spraw Komunistycznych przy nowojorskim uniwersytecie Columbia.

MEKSYK:

Mekykański medal dla polskiej tłumaczki

Polska dziennikarka i tłumaczka, Maria Sten została udekorowana wysokim odznaczeniem meksykańskim

medalem za zasługi w dziedzinie popularyzacji sztuki i kultury polskiej w Meksyku oraz historii kultury meksykańskiej w Polsce. Maria Sten jest autorką wielu tłumaczeń książek meksykańskich na język polski, wśród których największe znaczenie mają „Kodeksy Majów” wydane przez krakowskie Wydawnictwo Literackie.

NACZELNE ZADANIA POLONII WOLNEGO ŚWIATA

- PODTRZYMANIE WALKI O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI
- ZACHOWANIE PRZEZ POLONIE ŚWIADOMOŚCI POLSKIEGO RODOWODU;
- NALEŻYTE POSZANOWANIE TEGO RODOWODU;
- PIELEGNOWANIE TRADYCJI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ POLONIJNEGO ŻYCIA SPOŁECZNEGO;
- CZYNNY UDZIAŁ POLONII W TWORZENIU POLSKIEJ KULTURY;
- PODNIESIENIE ZNACZENIA I WPŁYWÓW W KRAJACH ZAMIESZKANIA.

Zespolmy nasze siły i zbudujmy razem prawdziwą silną i potężną POLONIĘ JUTRA! świadomą swojej wartości, swych obowiązków i zadań, zdolną nie tylko do ofiar, ale zdolną do pozytywnych i wilekich osiągnąć.

PAMIĘTAJ, ŻE I TY MUSISZ BYĆ W TYM DZIELE I CIEBIE NIE MOŻE W TEJ PRACY ZABRAKNAĆ!

AUSTRALIA:

Pożyteczna inicjatywa

Przed kilkoma miesiącami pięć polonijnych biur podróży, działających na terenie metropolii: Sydney, Melbourne i Adelajdy utworzyło Stowarzyszenie Polsko-Australijskich Agencji Turystycznych (SPAAT). Stowarzyszenie propaguje wyjazdy turystyczne do Polski i innych krajów socjalistycznych, reprezentuje członków SPAAT w kontaktach z liniami lotniczymi oraz ułatwia i umożliwia współpracę biur podróży. Członkami założycielami SPAAT są: „Globus” i „Alma” z Adelajdy, „Contal Co” i „Odra” z Melbourne, oraz „Delta” z Sydney.

Rideo — ergo sum

Bez słów!

Sprawa języka polskiego na terenie Nord i Pas-de-Calais

W „Narodowcu” z dnia 8 grudnia ukazał się lakoniczny komunikat o ważnej konferencji oświatowej, która miała miejsce w sobotę 3 grudnia w państwowym liceum w Bruay. Konferencja ta zasługuje na bliższe omówienie z powodu ważnych spraw na niej poruszanych i składu personalnego, który wziął w niej udział.

Jest to bowiem pierwsza tego rodzaju konferencja na terenie całej Francji, dowodząca, że sprawa nauczania języka polskiego wkroczyła już na oficjalne tory. Język polski przestał być dodatkiem, stał się językiem równorzędnym, jak angielski, niemiecki, czy inny.

Przy stole obrad zasiedli dyrektorzy „Collèges” i „Lycées” okręgów Bruay-en-Artois, Auchel i Béthune, kierownik wydziału polonistyki przy Uniwersytecie Lille III profesor **E. Marek**, który przewodniczył tej konferencji, a któremu Instytut Języków Słowiańskich w Paryżu, z polecenia Ministerstwa Oświaty powierzył zbadanie stanu nauczania języka polskiego i możliwości jego rozwoju na terenie całej Francji, profesor doktor **E. Gogolewski**, któremu powierzono praktyczne rozwiązanie tego zagadnienia, wykładowcy na wydziale języka polskiego na Uniwersytecie Lille III, profesorowie szkół licealnych: **Jan Lasek**, profesor języka polskiego w liceum Bruay-en-Artois i Lens (Condorcet), z którego inicjatywy zwołano tę konferencję, **Andrzejewski**, pierwszy profesor języka polskiego (od roku 1964) w Béthune, **Szymański** — który w 1966 r. rozpoczął nauczanie języka polskiego w Bruay, **E. Hudziak** — profesor z Carvin, **J. Obóz** — profesorka z Leforest - Oignies, **Wojtowicki** i pani **Maj**, którzy opiekują się Klubem języka polskiego w Houdain, ks. **Krachules** — wykładowca języka polskiego w szkołach katolickich w Béthune, kandydaci na profesorów, posiadający licencjat z języka polskiego jak **Elżbieta Kurowiak**, b. nauczycielka i egzaminatorka przy dawnym „brevet” **H. Kudlikowska**, oraz **J. Kudlikowski**, prezes Komisji Oświatowej, która pomaga w rozpowszechnianiu języka polskiego, dostarcza podręczniki języka polskiego dla szkół powszechnych i wydaje specjalne pisemko dla dzieci.

Na warsztatach pracy weszły następujące miejscowości: Auchel, Bruay la

Gare, Bruay rue Isbergue, Calonne-Ricouart, Barlin, Houdain i Marles. W tych to właśnie miejscowościach próbować się będzie wprowadzić naukę języka polskiego w klasach 4-tych. Przeprowadzona oficjalna ankieta wykazała, że liczba kandydatów przekroczyła oczekiwania.

Co do ilości kandydatów potrzebnych do wprowadzenia języka polskiego w normalny program szkolny, nie będziemy tego powtarzać, jak również nie wrócimy do zarządzeń Ministerstwa Oświaty w tej sprawie, bowiem 30 listopada, na falach Sekcji Polskiej Radia Francuskiego omówił tę sprawę prof. **E. Hudziak** z Carvin. W komunikatach Komisji Oświatowej zostaną one powtórzone w odpowiednim czasie.

Odrzuć stwierdzić musimy, że dyrektorzy szkół francuskich, nie tylko nie stawiali żadnego sprzeciwu, przeciwnie, ze swej strony podawali sposoby powiększenia liczby kandydatów. Zasygnalizują oni tę sprawę w Rektoracie Akademii w Lille, z prośbą o przydział profesora. Podkreślili oni wyraźnie, że do tej sprawy rodzice powinni podchodzić poważnie, żeby nie było takich wypadków jak na przykład z językiem hiszpańskim, gdzie rozpoczęto naukę tego języka a w rok potem uczniów nie było, bo spодobał im się inny język.

Nie myślmy, że jak za podniesieniem różdżki czarodziejkiej wszystkie kursy zostaną zaraz otwarte. Wchodzi tu w grę granice budżetowe, przydziały szkół dla nowych profesorów itd. itd.

W każdym razie prosimy, aby żadne organizacje społeczne nie interweniowały, tym bardziej, że zbliżają się wybory i **nie można dopuścić aby sprawa języka polskiego stała się przedmiotem licytacji politycznych.**

Drużga część obrad poświęcona była zagadnieniom pedagogicznym. W tej części nie brali już udziału dyrektorzy gimnazjów.

Na wstępie postanowiono, że podobne konferencje będą zorganizowane i na innych terenach, jak okręg Lens, Hénin-Beaumont, a szczególnie okręg departamentu Nord, gdzie do tej pory nie ma ani jednego punktu nauczania języka polskiego w szkołach średnich i licealnych.

Dyskutowano nad przedstawionymi metodami pracy i ich wynikami. Bardzo ciekawe spostrzeżenie podał prof. **Andrzejewski** z Béthune, który **na 85 uczniów ma 60 proc. rodowitych Francuzów.** Z tego wynika, że język polski nie jest tylko językiem „sentymentu” do babci czy dziadka. Jest to język pełnowartościowy, który jest wyrazem tysiącletniej kultury i cywilizacji. W obecnych czasach nabiera on coraz większego znaczenia wskutek coraz ściślejszych powiązań ekonomicznych i społecznych między Zachodem i Wschodem.

Stąd również wyczuwa się potrzebę stworzenia specjalnego podręcznika dla klasy 4-jej „Collège”, bowiem są dzieci, nawet pochodzenia polskiego, które tego języka wogóle nie znają.

Opracowania takiego podręcznika, na podstawie długoletniej praktyki i pedagogicznego doświadczenia podjęli się wykładowcy szkół średnich i licealnych profesorowie **Andrzejewski, Lasek i Hudziak.**

Ze względu na ten ogromny wysiłek, na powagę tego zagadnienia, ze względu na to, że w szkołach podręczniki są bezpłatne, prezes Komisji Oświatowej **J. Kudlikowski** oświadczył, że Komisja Oświatowa weźmie na siebie odpowiedzialność finansową za wydanie tego podręcznika. Będzie to dalszy wkład Polonii Francuskiej w dzieło szerzenia kultury polskiej.

J. Kudlikowski

GŁOS KATOLICKI LA VOIX CATHOLIQUE

263-bis, rue St-Honoré - 75001 PARIS

Telefon : 260-07-69

Konto pocztowe : PARIS 12 777 08 U

Dyrektor : Ks Prałat Z. Bernacki

Redaktor : Ks. A.J. Stopa

Administrator : Ks Z. Pionnier

N° d'autorisation 36 888

Mission Catholique Polonaise
263-bis, rue St-Honoré - 75001 PARIS

Imprimerie „NARODOWIEC”
101, rue E. Zola - 62302 LENS

LA VOIX CATHOLIQUE

HEBDOMADAIRE DES EMIGRES POLONAIS

2. NIEDZIELA ROKU (Rok A)

15 stycznia 1978

Zspolenie naszego losu z losem Chrystusa dokonuje się w Chrzcie świętym, który równocześnie wciela nas do Kościoła Bożego; jest Bożym usynowieniem do tego stopnia, że Bóg mówi do nas tak samo, jak przemówił do Chrystusa nad Jordanem : „Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie nam upodobanie”.

Panie, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

Chryste, któryś nas uświęcił przez swoją łaskę, zmiłuj się nad nami.

Panie, któryś nam udzielił chrztu w Duchu Świętym, zmiłuj się nad nami.

Antyfona na wejście Ps 65, 4

Niechaj Cię wielbi, Boże cała ziemia i niechaj śpiewa Tobie : niech opiewa Twoje imię, o Najwyższy.

Modlitwa

Wszechmogący wieczny Boże, który rządysz niebem i ziemią, wysłuchaj łaskawie prośb ludu Twego i racz obdarzyć czasy nasze pokojem. Przez Pana naszego.

albo :

Prosimy Cię, Panie, dozwól nam godnie uczestniczyć w tych świętych tajemnicach, ilekroć bowiem sprawujemy pamiątkę Ofiary Chrystusa, spełnia się dzieło naszego odkupienia. Przez Pana naszego.

Modlitwa nad darami

Przyjmij dary nasze, prosimy Cię, Panie, i daj się przebłagać, aby przez Ciebie uświęcone przyczyniły się do naszego zbawienia. Przez Chrystusa.

Antyfona na Komunię Ps 22, 5

Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam.

Modlitwa po Komunii

Panie, tchnij w nas, Ducha Twojej miłości i zjednocz w pobożności tych, których posiliłeś tym samym Chlebem Niebieskim. Przez Chrystusa.

CZYTANIE ! (Iz 30, 3. 5-6)

„Ustanowię cię światłością dla pogan, aby moje zbawienie dotarło aż do krańców ziemi”.

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

Rzekł mi Pan : „Tyś sługą moim, (Izraelu), w tobie się rozstawię”. Wsławiłem się w oczach Pana, Bóg mój stał się moją siłą. A teraz przemówił Pan, który mnie ukształtował od urodzenia na swego Sługę, bym nawrócił do Niego Jakuba i zgromadził Mu Izraela. A mówił : „To zbyt mało, iż jesteś mi Sługą dla podźwignięcia pokoleń Jakuba i sprowadzenia ocalałych z Izraela ! Ustanowię cię światłością dla pogan, aby moje zbawienie dotarło aż do krańców ziemi”.

PSALM 39, 2 i 4ab, 7-10

Oto przychodzę czynić Twą wolę, mój Boże.

Ufałem, Panu ufałem, schylił się nade mną i wysłuchał mego wołania.

W usta moje włożył śpiew nowy, pieśń dla naszego Boga. Wielu zobaczy i przejmie ich trwoga i w Panu ufność położą.

Nie chciałeś ofiary i daru, lecz otwarłeś mi uszy. Całopalenia i żertwy za grzech nie żądałeś : wtedy powiedziałem : „Oto przychodzę ;

w zwoju księgi o mnie napisano : czynić Twą wolę, mój Boże, jest moją radością,

a Prawo Twoje mieszka w mym sercu”.
Twą sprawiedliwość głosilem w wielkim zgromadzeniu;

oto nie powściągałem warg moich
Ty wiesz, o Panie.

CZYTANIE II (1 Kor 1, 1-3)

„Łaska wam i pokój od Boga Ojca naszego i Pana Jezusa Chrystusa”

Początek z Pierwszego listu św. Pawła Apostoła do Koryntian

Paweł, z woli Bożej powołany na apostoła Jezusa Chrystusa, i Sostenes, brat, do kościoła Bożego w Koryncie, do tych, którzy zostali uświęceni w Jezusie Chrystusie i powołani do świętości wespół ze wszystkimi, którzy na każdym miejscu wzywają imienia Pana naszego Jezusa Chrystusa, ich i naszego Pana. Łaska wam i pokój do Boga Ojca naszego i od Pana Jezusa Chrystusa.

Alleluja (J 8, 12) Ja jestem światłością świata — mówi Pan. Kto idzie za mną, nie będzie chodził w ciemności, lecz będzie miał światło życia. **Alleluja.**

EWANGELIA (J 1, 29-34)

„Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata”

W owym czasie : Jan zobaczył Jezusa nadchodzącego ku niemu, i rzekł : „Oto Baranek Boży, którzy gładzi grzechy świata .To jest ten, o którym powie działem. Po mnie przyjdzie mąż, który mnie przewyższył godnością, gdyż był wcześniej ode mnie. Ja Go przedtem nie znałem, ale przyszedłem chrzczyć wodą w tym celu, aby Go objawić Izraelowi”. Jan dał takie świadectwo : „Ujrzałem Ducha, który jak gołębica zstępował z nieba i spoczął na Nim. Ja Go przedtem nie znałem, ale ten, który mnie posłał, abym chrzczył wodą, powiedział do mnie : „Ten nad kim ujrzyś Ducha zstępującego i spoczywającego nad Nim, jest tym, który chrzci Duchem Świętym”. Ja to ujrzałem i daję świadectwo, że On jest **Synem Bożym**”.

